

Nov. 1950. 1250

Poštnina plačana v gotovini.

Posamezna številka 3 čla

Zasavski udovnik

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE OKRAJA TRBOVLJE

Leto III. TRBOVLJE, 12. januarja 1950 Stev. 2.

Moša Pijade šestdesetletnik

Moša PIJADE, član Politbiroja CK KPJ, je star 60 let. Njegovo življenje je tesno združeno z razvojem in borbami Komunistične partije Jugoslavije. Moša Pijade je že 30 let njen član in 30 let že dela v našem delavskem gibanju. Njegova biografija ima bogato revolucionarno vsebino.

V svoji mladosti je Moša Pijade študiral slikarstvo in postal je akademski slikar. Ze leta 1910. pa se je začel udeleževati tudi kot novinar in revolucionarna gibanja med prvo svetovno vojno, zlasti pa Oktobrska revolucija, so tako vplivali nanj, da se je po vojni pridružil delavskemu gibanju. V začetku leta 1919. je v Beogradu izdal in urejeval dnevnik »Slobodna reč«, ki je bil poleg komunističnega tiska najnaprednejši list v državi. Naslednje leto je delal že pri centralnem partijskem glasilu »Radničke novine« in postal tudi sekretar partijske organizacije »Dunava« v Beogradu. Tako se je v začetku svojega članstva v Partiji izkazal z veliko aktivnostjo. Ko je bilo Partiji z obznanom in z »zakonom o zaščiti države« onemogočeno legalno delo in se je bilo treba boriti tudi proti oportunistom, ki so se vrinili v njeno vodstvo, je bil Moša Pijade v prvih vrstah borbe za načela marksizma-leninizma. V izvršilnem odboru Partije je bil že leta 1921. in naslednje leto je zastopal Partijo na II. konferenci balkanske komunistične federacije v Sofiji.

Ker je postala Partija že konec leta 1921. ilegalna in ker ni bilo revolucionarnih razrednih sindikatov, se je Moša Pijade posvetil organiziranju takih sindikatov in urejeval je sindikalno glasilo »Organizovani radniki«. Kot tehnik je ustanovil spet »Slobodno reč«, ki je bila prav za prav glasilo Partije in kmalu prepovedana. Pred koncem leta 1922. je Moša Pijade sodeloval pri ustanovitvi Neodvisne delavske partije Jugoslavije in urejeval je dva njena lista, ki pa sta bila tudi kmalu zaplenjena. Potem je bila prepovedana tudi Neodvisna delavska partija in tako je KPJ izgubila važno pozicijo za legalne oblike dela. Za ilegalno delo so bili potrebni ljudje, pripravljeni na vsako osebno žrtve, in pravičnik je bil Moša Pijade. Organiziral je ilegalno tiskarno centralno-

ga komiteja v Beogradu, ki je tiskala letake in glasilo »Komunist«. Ko so ilegalno tiskarno — meseca februarja 1925 odkrili, je bil Moša Pijade obsojen na 12 let robije. V kaznilnici v Sremski Mitrovici je bil leta 1934. obsojen še na dve leti zaradi borbe, ki so jo vodili komunisti v ječah. Tako je prebil Moša Pijade v kaznilnici v Sremski Mitrovici in Lepoglavi 14 let in mnogo je pripomogel, da so ječe postale kovačnice dobrih komunistov. V ječi je Moša Pijade prevedel ves Marxov »Kapital« in druga važna dela znanstvenega socializma. V kaznilnici v Lepoglavi se je seznanil s tovaršem Titom, ki je bil obsojen na 5 let.

Leta 1939., meseca aprila, je prišel iz ječe in v Beogradu je začel takoj delovati v vrstah Partije. Ze v začetku leta 1940. so ga zaprli in v koncentracijskem taborišču v Bileci je ostal nekaj mesecev. Februarja 1941 je bil spet zaprt in iz zapora je prišel dva dni pred fašističnim napadom na Jugoslavijo.

Med vojno se je posvetil nalogam, ki so mu bile poverjene od Partije in tovariša Tita. V Crni gori se je udeležil prve vstaje, pazneje pa je postal član Vrhovnega štaba in se je najbolj udeleževal pri organiziranju ljudskih odborov in AVNOJ. Na drugem zasedanju v Jajcu je bil izvoljen za podpredsednika AVNOJ.

Po osvoboditvi obsega njegova vneta delavnost vsa področja našega življenja. Ne bo važnejšega vprašanja, ki ga rešuje naša Partija, da on o njem ne bi pisal in govoril. Na mirovni konferenci v Parizu ni branil

samo našo državo in ves demokratični svet pred reakcionarnimi silami, temveč tudi Bolgarijo in Albanijo. Na V. kongresu KPJ je imel referat o programu Partije in kongres ga je izvolil v novi centralni komite, ta pa v Politbiro. Ko so začeli revizionisti iz VKP(b) in informbiroskih držav napadati našo državo in našo Partijo, se je odločno postavil na branik svoje Partije in načel marksizma-leninizma. Njegova odločnost je izzvala bes informbiroskih voditeljev in zdaj tudi njega, slavnega, v borbah preizkušenega revolucionarja, zmerjajo za »agenta imperializma«. Obrekovanje takega borca, kakršnih je malo v mednarodnem delavskem gibanju, še bolj potrjuje pravičnost stvari naše Partije in tudi to, da so njeni »kritiki« izgubili vsako zvezo z resnico ter z marksizmom-leninizmom.

Naša Partija in naši narodi visoko cenijo vse, kar je tov. Moša Pijade storil za osvoboditev delavskega reda, za neodvisnost naše domovine in za socializem. Prezidij Ljudske skupščine FLRJ ga je po predlogu predsednika zvezne vlade tov. Tita odlikoval z redom junaka socialističnega dela. Vsakega delavca naše socialistične domovine je razveselilo, da je tak poštvovalen delavec in priljubljen človek, kakor je tovarš Moša Pijade, kot prvi dobil to visoko odlikovanje. Partija in narodi želijo tovarišu Moši Pijadu še dolgo življenje, da bi še dolgo delal za našo socialistično domovino, za boljše življenje naših delovnih ljudi in za zmago pravice, za katero se bori naša Partija v mednarodnem delavskem gibanju.

583 udarnikov in 13 novatorjev in racionalizatorjev

Delovni kolektiv rudnika Zagorje je tudi v letu 1949 častno izvršil svojo plansko nalogo, presegel je letni plan proizvodnje za 5,2%. Če pomislimo, da je v rudniku skozi celo leto primanjkovalo delovne sile, si bomo na jasnem, da je delovni kolektiv moral napeti vse sile, da je sproti izveševal dnevne in mesečne planske naloge.

Moral je z nedeljskim in prostovoljnim delom nadomestiti poleg izpada produkcije zaradi pomanjkanja delovne sile še produkcijo, ki je izpadla zaradi neupravičenih izostankov. Naslednje statistične številke bodo te napore najbolj pokazale.

Izpad produkcije zaradi neupravičenih izostankov je znašal v letu 1949. 4.700 ton. Ob nedeljah in praznikih so naši delavci in frontovci dali 22.372 ton premoga, ob delavskih izven svojega rednega delovnega časa pa ca 9000 ton. Če k temu prištejemo še produkcijo ob dnevih, ki niso bili planirani, dobimo število 34.000 ton premoga, ki je produciran izven rednega planiranega delovnega časa. Poleg tega pa moramo tudi upoštevati dejstvo, da precejšen odstotek delavstva ni izkoristil svojega letnega oddiha, ker se je ta zavedal, da je treba plan predčasno izpolniti. V tem se zrcali visoka politična zavest in požrtvovalnost naših rudarjev in frontovcev.

K izpolnitvi letnega plana so mnogo pripomogli naši udarniki, novatorji in

racionalizatorji. V rudniku Zagorje štejemo ob koncu leta 1949. 583 udarnikov in 13 novatorjev in racionalizatorjev. V decembru 1949 je bilo proglašanih 154 udarnikov. Tekmovanje za visoko storilnost dela po Sirotanovičevem načinu je zajelo tudi zagorski rudarski kolektiv, Brigade, ki so tekmovali po tem načinu so dosegle lepe uspehe. Vsakemu Zagorjanu, pa tudi drugim v zasavskih revirjih so znana imena brigad: Drnovškove, Čretnikove, Burkeljčeve, Stancarjeve, Lužarjeve itd., ki so se proslavile z uspehi v tekmovanju za visoko storilnost. Posledice teh spehov so povišane storitve v letu 1949. v primerjavi z letom 1948. Tako se je rudniška storitev povišala za 7,5%, jamska za 4,8, odkupna za 7,4%, na pripravi v premožu za 5%. Pri povišanju storitve se je posebno odlikoval obrat Kotredež, ki je povišal jamsko storitev za 5,3%, odkopno za 11,5% in storitev na pripravi v premožu za 8,7%.

Uspehi doseženi v letu 1949. so nam garant, da bomo tudi v l. 1950. častno izvršili svojo socialistično dolžnost in sproti izvrševali dnevne in mesečne planske naloge. Leto 1949. je bilo težko, borili smo se osamljeni za socialistične pozicije, nismo omagali, temveč smo še bolj prepričani o pravilni liniji naše Partije in njenega Centralnega komiteja s tovaršem Titom na čelu, ki nas vodijo po najkrajši poti v socializem.

Naj živi tov. Tito, voditelj narodov Jugoslavije v borbi za svobodo in izgraditev socializma!

Najboljša aktivistka AFZ izvoljena v IO KLO Izlake

V novi izvršni odbor KLO Izlake je bila izvoljena tudi tovarišica Zvonar Ivanka, ki je pred izvolitvijo uspešno vršila svoje posle kot aktivistka OF in AFZ, ter si s tem pridobila splošno zaupanje prebivalstva KLO Izlake. Imenovana se za časa bivše Jugoslavije politično ni udeleževala ter je ob prihodu okupatorja pomagala osvobodilnemu pokretu; aprila 1944 se je aktivno vključila v NOV, kjer je sodelovala na terenu kot aktivistka vse do osvoboditve.

Zvonar Ivanka članica IO KLO Izlake

Po osvoboditvi je delala doma kot gospodinja in sprejela službo v Državnem zavarovalnem zavodu. Poleg svoje službe je vestno opravljala svoje delo na političnem polju ter se pokazala kot ena najboljših aktivistk AFZ v okraju Trbovlje.

Pri volitvah v KLO je tovarišica Ivanka izmed vseh volilnih enot za KLO Izlake najbolj organizirala politično predpripravo za volitve ter so se volitve v njeni volilni enoti, kjer je bila predsednica volilne komisije, zaključile že pred 9. uro dopoldan.

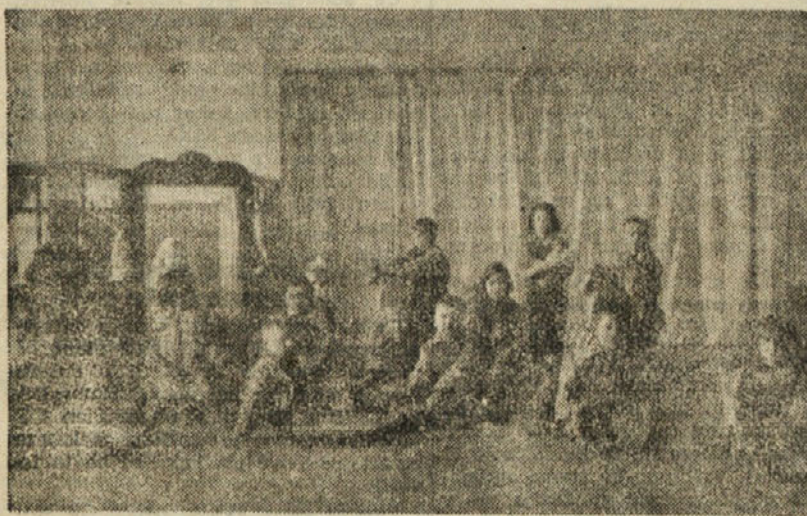
Tudi njej so volilci KLO Izlake zapali glasove in je bila pri I. zasedanju KLO Izlake izvoljena v IO.

Ta tovarišica lahko služi za zgled vsem aktivistkam AFZ okraja Trbovlje in je njena izvolitev v oblastno funkcijo najlepša nagrada za njeno požrtvovalno delo, ki ga izkazuje v bitki za izgradnjo socializma. Se več takih aktivistk in politično delo med ženami bi se razgibalo tako, kakor je potrebno in se potem ne bi mogel najti nikdo, ki bi dejal, da žene niso sposobne za politično in gospodarsko delo.

Primer tovarišice Ivanke, kakor še mnogih drugih, nam dokazuje, da so danes tudi žene poklicane, da sodelujejo pri izgradnji naše ljudske države in socialistične domovine.

V nedeljo na stadionu SSD RUDARJA TRBOVLJE prijateljska nogometna tekma SLAVIJA : RUDAR (Karlovac) (Trbovlje) s predtelmo. Vabljeni.

Organizacija AFŽ je uspešno zaključila tretje plansko leto

Najmlajšim ni pr av nič dolgčas

Žene okraja Trbovlje so pregledale svoje delo v letu 1949 ter ugotovile, da so naloge, ki so si jih zadale v minulim letu, izvršile, vendar pa ne v celoti. Tako se niso vršile redne seje, niso se povsod vzpostavili odbori AFŽ, kot v Padežu, Sklendrovcu in Bregu, čeprav je bilo to planirano. Tudi bralni krožki niso uspešno delali. Jasli, predvidene v Hrastniku, se niso ustanovile, prav tako tudi ne Dom igre in dela v Radečah. Slednjemu niso bile vzrok žene, temveč nerazumevanje lokalnih činiteljev do te veljavne ustanove. Tako so v letu 1949 postavile plan 40 odborov AFŽ, vendar so ga v celoti izvedle le v 28 odborih.

Lepe uspehe pa so žene dosegle pri prostovoljnem delu, kjer so pri raznih delih opravile 42.687 prostovoljnih ur. Pri prostovoljnem delu je sodelovalo 28 aktivov. V mesečne frontne brigade pri gradbenem podjetju »ZIDAR« se je vključilo 172 žena za 4-urno delo. Organizirala se je tudi ženska brigada »Tončke Čečove« za obiranje hmelja, v katero se je vključilo 315 žena in deklet. Vaških in terenskih skupin za medsebojno pomoč je bilo organiziranih 6, ki so zajele 75 žena.

Ideološko politično delo

Na tem torišču se niso dosegli zadovoljivi uspehi, — vendar je bilo v 14 bralnih kroških zajetih 234 žena. V razne tečaje so poslale žene 8 tovarišic. Praktične tečaje je obiskalo 160 žena. Vso pozornost so posvetile žene vključevanju žena v industrijo, kamor se jih je vključilo 810. Žene so se vključile tudi v gozdarske akcije, 84 po številu, v katerih so imele članice AFŽ ob prostem času politične ure.

Od žena je bilo pri gozdarskih akcijah 15 nagrajenih, 12 pa pohvaljenih s pismenim priznanjem. Z ženami, ki so zaposlene v podjetjih, so imele 6 sestankov, kjer so se tolmačile uredbe o zaščiti matere-delavke. Ugotovilo se je precej nedostatkov, pri čemer so žene naletele na velike težkoče zlasti v steklarni Hrastnik, kjer so imeli funkcionalni slab odnos do organizacije žena. Vsi brez izjeme so zavzemali stališče, da je važno okrepčevalnica, kot pa otroška restavracija, vzlic temu, da je v tem podjetju zaposlenih nad 54% žena.

O zaščiti matere in otroka

Mnogo skrbi in truda so žene vložile v ustanovitvi otroških restavracij, ki so jih ustanovile 5, — nadalje šivalnico v Radečah, 3 otroška igrališča in eno sezonsko v Kotredežu. Sodelovale so pri organiziranju 5 šolskih mlečnih kuhinj in treh terenskih. V Tednu matere in otroka so priredile 5 otroških sejmov in eno pionirsko rajanje s sredstvom. Na teh otroških sejmih je bilo zajetih preko 2000 otrok.

Žene so izvedle v okraju 38 akademij in 8 manjših proslav. Organizirale so centralno razstavo, kjer so prikazale dečje jasli, DID, ženska roč-

na dela, ter dve razstavi v DID. Velika pridobitev za okraj so bile prve otroške jasli v Trbovljah, za kar gre zasluga, da so pričele delovati. V glavnem upravi rudnika Trbovlje, ki je pokazalo zato ustanovo polno razumevanje. Te jasli so ene najlepših v Sloveniji ter so pred kratkim dobile priznanje in nagrado od ministrstva za socialno zdravstvo pri vladi LRS.

V domu igre in dela v Trbovljah, pri jutranji telovadbi

MLO Trbovlje je podal obračun svojega dela

V tretjem letu Titove petletke je mestni ljudski odbor izvršil precejšnje naloge pri razvoju lokalnega gospodarstva. Ta razvoj pa ni dosegel tisto višino, kot bi bilo potrebno, ker ni bilo prave koordinacije dela med LO in upravami podjetij. Na zadnjem zasedanju MLO Trbovlje je bilo pregledano delo, ki je pokazalo sledeče rezultate:

Delo gospodarskih podjetij

Uspešno so delovala v preteklem letu gospodarska podjetja; tako je čevljarstvo in krojaštvo proglasilo 7 udarnikov in večje število nagrajencev. V letu 1949 je MLO ustanovil več podjetij, med temi Radiocenter, kar je za Trbovlje pridobitev. Na Tereziji so se adaptirali prostore, kjer bodo uredili moderno brivnico za to to naselje. Poleg tega so ustanovili tri gostinske poslovalnice in na novo uredili založno klet. Prav dobro je delovala tudi šiviljska poslovalnica, ki pa je bila navezana izključno na izvršitev dela, ki so ga prinesli potrošniki.

Veliko skrbi je mestni ljudski odbor posvetil ustanovitvi otroških restavracij; tako poslujejo danes že 4 mlečne in 3 otroške restavracije. Eno teh otroških restavracij upravlja rudnik Trbovlje, ostali dve pa MLO Trbovlje.

Plan odkupov je bil izvršen 100%

Plan odkupa belih žit je bil izvršen 100%, med tem ko plan odkupa krompirja ni bil izvršen v celoti, to pa zaradi tega, ker se je naredila napaka,

Sodelovanje v ljudski oblasti

S svojim delom so žene aktivno pomagale pri delu ljudskih odborov; tako je pri volitvah v krajevne ljudske odbore sodelovalo pri volitvah 711 žena. Večje število je bilo tudi izvoljenih v nove ljudske odbore. Kot prvi kandidat je bilo izvoljenih 60 žena ter 98 namestnikov; od vseh novo izvoljenih odbornikov je 10,9% žena.

Na širši seji, ki so jo imele pred kratkim, so žene sklenile, da bodo pri sestavljanju planov za letošnje leto posvetile vso skrb ideološki vzgoji in zaščiti matere in otroka. Vse plane, ki jih bodo sprejele, hočejo tudi v celoti izvršiti.

JAVNA ZAHVALA

Najlepše se zahvaljujem članom Zveze borcev, ki so organizirali postavitev in odkritje spominske plošče na Zeleni trati in na glasbenem domu v Zagorju, padlim talcem, borcem in aktivistom, med katerimi je bil tudi moj mož Pečar Feliks. Ravno tako se zahvaljujem zastopnikom množičnih organizacij za obilne vence in sodelovanje pri odkritju, vsemu občinstvu pa za obilno udeležbo pri tej proslavi.

Pečar Pold, Zagorje.

Pionirji trboveljskega okraja stopajo pogumno v Novo leto 1950

Pionirska organizacija v trboveljskem okraju je v preteklem letu dosegla lepe uspehe pri svojem delu. Vodstva pionirskih štabov so polagala veliko pažnjo na učne uspehe v šolah, saj je bilo uvedenih v vseh šolah 1270 grafičkonov, kar je v veliki meri pomagalo pri učenju. Za boljše spoznavanje učne snovi je bilo organiziranih v teku leta 1650 učnih krožkov. Kjer pa tudi to ni zadostovalo, so bili slabi učenci razdeljeni v trojke, kar je mnogo pripomoglo k učenemu uspehu. Za uspešno učenje je bilo med letom pohvaljenih in nagrajenih 630 pionirjev in pionirk. — Pionirski odredi so sodelovali tudi pri raznih proslavah ali pa so priredili samostojne kulturne prireditve. Sodelovali so na vseh proslavah ter priredili 90 samostojnih prireditev. Na dramatskem polju je bilo ustanovljenih 25 dramatskih skupin, od katerih jih pa sedaj deluje le še 15. Imajo tudi 26 pionirskih knjižnic s 2650 knjigami. Tako imajo pionirji v Hrastniku lutkovno gledališče, ustanovili pa so tudi folklorno skupino, ki šteje 25 pionirjev in pionirk. Folklorno skupino imajo tudi pionirji v Podkumu. V pevskih zborih, ki jih je 11, deluje 599 pionirjev. V 11 pionirskih odredih so urejene pionirske sobe, v katerih imajo pionirji svoje krožke, kakor šahovske, leposlovne, glasbene. Tudi na fizikalnem polju delujejo pionirji uspešno. V stalno telesno vzgojo se jih je vključilo 130. Pri jesenskem krosu je sodelovalo 1560 pionirjev in pionirk. Pri Titovi štafeti so imeli pionirji svojo progo, in to od Vrhovega do Radeč. Fizikalne značke je prejelo 550 pionirjev. Imajo pa tudi redno šolsko telovadbo, h kateri hodijo vsi. Tako so v Hrastniku in Zagorju pravilno razumeli vključitev pionirjev v telovadne vrste ter ustanovili dve pionirski telovadni vrsti.

Dobro so se izkazali pionirji pri raznih akcijah. Tako so nabrali 13.437 kilogramov kosti, 24.487 kg železa, 1087 kg krp in 7380 kg stekla. Poleg tega pa so nabrali čez 7000 kg raznih zelišč.

Za obiranje hmelja v Savinjski dolini so ustanovili pionirsko brigado, ki je štela 100 pionirjev. Brigada se je vrnila iz akcije 3krat udarna. Poleg naštetih podvigorov so pionirji sodelovali pri raznih akcijah na terenu in opravili čez 16.000 prostovoljnih ur. Pridno so pionirji sodelovali pri pisanju in ureditvi stencasov. Sodelovali so tudi pri tisku, saj so poslali čez 25 dopisov v časnike. Z delom, ki so ga izvršili pionirji trboveljskega okraja v preteklem letu, so lahko zadovoljni in stopajo tako pogumno v četrto leto Titove petletke.

Pri upravi rudnika Trbovlje so izvolili nov odbor sindikalnega pododbora

Na obnem zboru sindikalnega pododbora uprave rudnika Tubovlje, ki se je vršil pretekli teden, so člani izvolili nov odbor. Po poročilu, ki ga je podal tajnik Sotlar in iz katerega je bilo razvidno, da delo pododbora ni bilo zadovoljivo v vsem pogledu, to pa največ iz razloga, ker se je stalno menjaval kader. Posamezni referenti so se neredno udeleževali sej upravnega odbora podružnice rudarjev. V teku leta so člani pododbora izvršili 868 prostovoljnih ur, za dosego plana rudnika pa je 10 tovarišev nakopalo 800 ton premoga. Kulturno prosvetno delo pododbora ni bilo zadovoljivo. Po političnem referatu, ki ga je prikazal tovariš Potočnik Miha, je sledila diskusija in volitev novega odbora. Članstvo si je zadalo v četrtem letu Titove petletke nove obveznosti. Vestno izpolnjevanje nalog, več koordinacije med upravo podjetja in sindikatom, redno se bodo vršili mesečni sindikalni sestanki. Na predlog tovariša Butkovec se je pododbor zavezal, da v letošnjem letu nakoplje za dosego plana 1000 ton premoga. Članice sindikata pa bodo izvršile 400 prostovoljnih ur.

Ponosni smo, da imamo Partijo, ki se ne boji nobenih težav!

